

№ 114

07.06.2024

Управлінню стратегічного планування та
відновлення Міністерства захисту довкілля та
природних ресурсів України

t.kovalchuk@mepr.gov.ua

info@mepr.gov.ua

ГО Екодія надсилає свої пропозиції, зауваження до Плану заходів, спрямованих на притягнення держави-агресора до відповідальності за екологічні злочини, зменшення екологічних наслідків військової агресії Російської Федерації та екологічне відновлення України

Звертаємо Вашу увагу, що один із важливих моментів, на який варто звернути увагу, - **це питання залучення представників громади**, адже багато процесів, зокрема з питань зменшення екологічних наслідків та екологічне відновлення буде відбуватися на місцевому рівні.

Відповідно до Пояснювальної записки до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України, вказано, що **“Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково–технічної діяльності.**

*У зв’язку із цим позиція уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об’єднань та всеукраїнських об’єднань організацій роботодавців, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови та розгляд Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій **не потребується.***

Проєкт акта потребує публічних консультацій із громадськістю.”

Втім, даний План заходів **частково покриває питання місцевого та регіонального розвитку**, тому **залучення громад є важливою складовою для подальшої ефективної реалізації заходів.**

Тому закликаємо провести додаткові консультації з представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування.

Нижче також додаємо таблицю з виправленнями та пропозиціями, що варто додати до Плану заходів.

Пропозиції зауваження до Плану заходів, спрямованих на притягнення держави-агресора до відповідальності за екологічні злочини, зменшення екологічних наслідків військової агресії Російської Федерації та екологічне відновлення України

* Примітка: у тексті виправлення або пропозиції виділені червоним кольором

Найменування завдання	Найменування заходу	Індикатор виконання	Строк виконання	Відповідальні виконавці
3. Розроблення методології збору та збереження даних (спільно з ключовими міжнародними та національними експертними установами)	внесення змін до методик про визначення збитків та завданої шкоди навколишньому природному середовищу та клімату щодо методології збору та збереження даних	Прийнято відповідні підзаконні нормативно-правові акти	IV квартал 2024 року	Міндовкілля Держекоінспекція
Додати: Забезпечення проведення постійного моніторингу довкілля та доступу до інформації	Додати: 2.1 Визначення основних потреб органів, що здійснюють моніторинг довкілля	Додати: 3.1. Проведено оцінку потреб органів, що здійснюють моніторинг довкілля	Додати: IV квартал 2024	Додати: Міндовкілля ДАВР Держгеонадра ДСНС Держгеокадастр МОЗ
	2.2. Розробка плану з удосконалення системи моніторингу довкілля та забезпечення доступу громадян до інформації	3.2. Розроблений план з удосконалення системи моніторингу довкілля та забезпечення доступу громадян до інформації	II квартал 2025	Міндовкілля

		(примітка, зокрема у питанні водних ресурсів: поверхневих та підземних вод)		
	2.3. Стимулювання фінансової підтримки для покриття потреб органів, що здійснюють моніторинг довкілля.	3.3. Наявна фінансова підтримка для покриття потреб органів, що здійснюють моніторинг	III квартал 2025	Міндовкілля
7. Співпраця з Державами-учасницями або наглядовими органами відповідних міжнародних договорів для оцінки шкоди водно-болотним угіддям об'єктам природно-заповідного фонду та територіям Смарагдової мережі , які зазнали безпосередньої шкоди внаслідок війни	Додати: 2) звернення до Секретаріату Бернської конвенції щодо підготовки проекту резолюції для оцінки шкоди нанесеної територіям Смарагдової мережі внаслідок військової агресії Російської Федерації	Додати: 2) прийнято рішення Постійного комітету Бернської конвенції для оцінки шкоди нанесеної територіям Смарагдової мережі внаслідок війни	Додати: III квартал 2025 року	Додати: Міндовкілля
19. Виділення частини коштів відшкодування безпосередньо	комунікація щодо необхідності виділення частини коштів відшкодування	Досягнуто підтримки ідеї виділення частини коштів відшкодування	Постійно	МЗС Міндовкілля

на відновлення довкілля	безпосередньо на відновлення навколишнього природного середовища	безпосередньо на відновлення навколишнього природного середовища		
	Додати: Підвищення спроможності для ефективної реалізації зелених проєктів з відновлення відповідно до Ukraine Facility, 20% гарантій яких повинні бути використані для "зелених" цілей	Додати: Відповідальні Міністерства активно включають до реалізації зелених проєктів відповідно до Ukraine Facility	Додати: Постійно	Додати: Міндовкілля Мінекономіки Міненергетики Мінагрополітик и інші відповідальні Міністерства
23. Відображення в роботі Національної ради з питань відновлення України після війни, а також у загальній програмі післявоєнної відбудови України відновлення природних територій України як пріоритету у плані післявоєнної відбудови країни Забезпечення координації	включення компоненту екологічного відновлення до плану заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України Додати: 1) Моніторинг та контроль питання включення компоненту екологічного відновлення у межах реалізації Плану України відповідно до Ukraine Facility. 2) контроль щодо включення	1) Надано пропозиції щодо включення компоненту екологічного відновлення до плану заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України Додати: 2) надано пропозиції щодо включення питання відновлення природних територій до пріоритетів реалізації Плану України.	у строки визначені відповідним дорученням КМУ	Міндовкілля

<p>органів, що дотичні до процесів відновлення України для включення питання відновлення природних територій України до пріоритетів у плані відбудови країни</p>	<p>питання відновлення природних територій до пріоритетів реалізації Плану України.</p>			
<p>24. Взаємодія місцевих національних, місцевих і міжнародних суб'єктів для спеціального картографування шкоди, завданої природним територіям та об'єктам природно-заповідного фонду</p>	<p>створення інформаційного шару на національному геопорталі, інших інформаційних сервісах, про природоохоронні території, яким завдано шкоди</p>	<p>Створено інформаційний шар про природні території та об'єкти природно-заповідного фонду, яким завдано шкоди.</p> <p>Визначено центральні органи виконавчої влади, відповідальні за збір даних про об'єкти, яким завдано шкоди, відповідно до їх компетенції та оприлюднено ці дані на своїх офіційних сайтах</p>	<p>IV квартал 2024 року</p>	<p>Держгеокадастр р Мінагрополітик и Міндовкілля Держлісагентство во Держводагентство Держекоінспекція</p>

		<p>(геопорталах) та метаданих на національному геопорталі.</p> <p>Відображено метаданні про геопросторові об'єкти, яким завдано шкоди, на національному геопорталі</p> <p>Додати: Врахування даних у процесах розробки планів відновлення.</p>		
<p>25. Картографування як допомога в розробці багаторічного плану для загального відновлення</p>	<p>створення картографічної основи з інформацією про порушені землі та землі, які підлягають консервації або рекультивації</p>	<p>Створено відповідні картографічні матеріали</p> <p>Додати: Розроблено план заходів для відновлення порушених та деградованих земель шляхом консервації або рекультивації із залученими зацікавленими сторонами.</p> <p>Забезпечено постійне оновлення,</p>	<p>Протягом 2024-2026 років</p>	<p>Держгеокадастр Мінагрополітики</p> <p>Додати: Міндовкілля Держекоінспекція</p>

		моніторинг та контроль за діяльністю на порушених землях, та землях, які підлягають консервації або рекультивациі.		
26. Оцінка Україною можливостей та ресурсів для координації органів, створених у мирний час, з метою подолання шкоди, завданої природним ресурсам у воєнний час	здійснення аналізу інституційної спроможності державних органів, напрацювання пропозицій щодо посилення координованості та спроможності з урахуванням потреби оптимізації функцій	Підготовлено аналітичний звіт з пропозиціями щодо посилення координованості та спроможності державних органів, у тому числі, щодо необхідності оптимізації функцій	IV квартал 2024 року	Міндовкілля Держекоінспекція Додати органи, які працюють секторально: Мінекономіки Мінагрополітик и Міненергетики
27. Розгляд питання щодо надання можливості деяким евосним територіям повернутися до свого природного стану, а також проведення широким консультації та залучення експертів до	Додати: Проведення оцінки забруднення земель після завершення бойових дій та (або) розмінування територій Залучення експертів, представників громадськості, наукового середовища, органів місцевого самоврядування	Проведено консультації та сформовано орієнтовний перелік територій, затверджено проекти землеустрою, що передбачають заходи з консервації або рекультивациі порушених земель Реалізовано заходи з консервації та (або)	Протягом шести місяців після завершення бойових дій та проведення розмінування територій	Держгеокадастр Мінагрополітик и Міндовкілля Держлісагентство

<p>прийняття таких рішень 27. Розробка плану заходів щодо повернення до свого природного стану освоєних територій, які зазнали деградації або сильного забруднення внаслідок війни</p>	<p>та проведення консультацій щодо визначення удосконалення критеріїв та механізму, за якими можливе повернення до природного стану деяких освоєних територій, формування орієнтовного переліку територій, які можуть бути повернені до природного стану, проведення заходів з консервації та рекультивації порушених, деградованих земель</p>	<p>рекультивації порушених, деградованих земель</p>		
<p>29. Ефективна координація між організаціями, що займаються питаннями довкілля, і організаціями, що займаються очищенням від наземних мін</p>	<p>1) сприяння залученню підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, у тому числі міжнародних та іноземних, які беруть участь у проведенні заходів у сфері протимінної діяльності як оператори або планують</p>	<p>Розширено ринок послуг з розмінування (гуманітарного розмінування) шляхом залучення операторів протимінної діяльності, незалежно від форми власності, у тому числі міжнародних та іноземних, до проведення нетехнічного/</p>	<p>Протягом 2024-2026 років</p>	<p>Мінекономіки МВС ДСНС Міноборони Міндовкілля Держдісагентство Держводагентство Центр протимінної діяльності</p>

	<p>набувати такий статус оператора до проведення нетехнічного/технічного обстеження небезпечних територій (районів)</p>	<p>технічного обстеження небезпечних територій (районів)</p>		
	<p>2) утворення Міжвідомчої робочої групи з питань координації розмінування територій</p> <p>Коментар: Вже створено Міжвідомчу робочу групу з питань гуманітарного розмінування, тому можливо варто включити питання до їх роботи - замість створення нової робочої групи.</p> <p>Додати: Розробка оцінку потреб та плану заходів для аналізу та мінімізації впливу вибухонебезпечн</p>	<p>Утворено Міжвідомчу робочу групу</p>	<p>IV квартал 2024 року</p>	<p>Мінекономіки МВС ДСНС Міноборони Міндовкілля Держдісагентство Держводагентство Центр протимінної діяльності</p>

	их речовин та подальшого розмінування на довкілля.			
31. Заохочення практики сталого землекористування після розмінування і вивільнення земель, де це можливо Коментар: Варто уточнити поняття “вивільнення”	проведення заходів з консервації та рекультивації порушених земель, збереження та збільшення площі лісового, водного фонду, територій природно-заповідного фонду , в тому числі за рахунок заліснення та залуження деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель; збереження та відновлення пасовищ, сіножатей.	проведено заходи з консервації та рекультивації порушених земель, збільшено площі земель лісового, водного фонду, територій природного заповідного фонду , в т.ч. за рахунок заліснення та залуження деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель	Протягом шести місяців після завершення бойових дій та проведення розмінування територій	Держгеокадастр Мінагрополітики Міндовкілля Держлісагентство
32. Врахування зміни клімату та пов'язані з ним небезпеки у процесі прийняття рішень щодо визначення пріоритетності територій, які підлягають розмінуванню	розроблення та затвердження рекомендацій щодо визначення пріоритетності забруднених територій, які підлягають розмінуванню з урахуванням типів рельєфу та ґрунту, наявності рослинності, стану	Затверджено рекомендації	III квартал 2024 року	Мінекономіки Мінагрополітики Міндовкілля

	біорізноманіття, наближення до водних ресурсів, а також вплив зміни клімату			
38. Наділення громад повноваженнями та забезпечення необхідними можливостями, підтримкою та фінансовими інструментами для розробки, планування та реалізації проєктів сталого відновлення	<p>схвалення Стратегії сталого відновлення громад</p> <p>Коментар: Стратегій доволі багато і зважаючи на складну архітектуру стратегічних документів, є ризик, що виконуватися не буде.</p> <p>Тому пропонуємо краще додати:</p> <p>розробка Методичних рекомендацій щодо включення екологічної складової, у т.ч. щодо відновлення природоохоронних територій, до проєктів відновлення</p>	<p>Прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України</p> <p>Прийнято Методичні рекомендації щодо включення екологічної складової, у т.ч. щодо збільшення природоохоронних територій, до проєктів відновлення</p>	Протягом 2025 року	<p>Мінінфраструктури</p> <p>Додати:</p> <p>Міндовкілля</p>
49. Створення механізму зовнішнього аудиту або незалежної ради з перевірки та нагляду міжнародного	Розроблення спільно з міжнародними експертами концепції зі створення механізму зовнішнього аудиту або	Опубліковано концепцію на офіційному сайті Мінфіну	Протягом 2024-2025 років	Мінфін

фінансування спі льно з громадськими організаціями та представниками міжнародних фінансових інституцій та донорів	незалежної ради з перевірки та нагляду міжро дного фінансування			
--	---	--	--	--